

2022-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: VDN 2022-00034

Motion – Förberedelser inför kommunalvalet 2026

Motion den 13 oktober 2022 av Christina Ståldal och Lamin Jatta Modigh, (NL)

Förslag till beslut

Val- och demokratinämnden föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Förslagen i motionen ligger i linje med det som framkommer i den utvärderingen som genomförts av valet till riksdag, kommuner och regioner 2022 samt de rekommendationer som finns när det gäller planering och genomförande av framtida val. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås ett antal punkter som bör beaktas i arbetet med förberedelserna inför valet 2026. I punkterna nämns att bemanningen behöver öka för att hantera köer samt att ser över vilka lokaler som används vallokaler. Vidare föreslås att rutiner kring hur ordningen i valsedelställen säkerställs behöver förbättras samt hur utbildningen av de som arbetar med valet genomförs.

Stadsledningskontoret instämmer i att förslagen i motionen är viktiga och behöver beaktas i arbetet med kommande val. Förslagen ligger i linje med det som framkommer i den utvärderingen som genomförts av valet till riksdag, kommuner och regioner 2022 samt de rekommendationer som finns när det gäller planering och genomförande av framtida val. Stadsledningskontoret menar det som föreslås i motionen kommer att beaktas framgent, och att motionen därmed är färdigbehandlad.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås:

- Att en utredning görs för att ta reda på vilket antal funktionärer som behövs för att genomföra ett val i Nacka utan långa köer och svårigheter under hela nästa

valprocess, under valdagen och med bättre beredskap vid starten av förtidsröstningen

- Att undersöka och välja lämpliga och tillräckligt stora lokaler med alla faciliteter som behövs och med god tillgänglighet för rullstolsburna så att ingen ska behöva möta de hinder som en del mötte i vissa vallokaler under det senaste valet
- Att rutinerna för kontroll av valsedelställen särskilt uppmärksammas och kontrolleras varje kvart så att alla partiets valsedlar ständigt finns med i facken och inga oegentligheter uppstår
- Att utbildningen ses över så att alla valfunktionärer har tillräckliga kunskaper om de praktiska rutinerna och den teoretiska grunden för hela valprocessen

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till val- och demokratinämnden.

Stadsledningskontoret har berett ärendet, och har även genomfört en utvärdering av hur valet 2022 genomfördes.

Utvärderingen omfattar hela processen som inleds ett drygt år innan själva valet då valkretsar och valdistrikt fastställs vid sidan av alla andra förberedelser. Under själva valet genomförs rekrytering av personal, materialanskaffning inklusive valsedlar, förtidsröstning, valdagen samt uppsamlingsräkningen. Utvärderingen visar på att valet i allt väsentligt genomfördes på ett bra sätt. Ett större problem var de köer som uppstod under både förtidsröstningen och själva valdagen. Köerna berodde till stor del på det utökade arbete som krävdes för att ha koll på ordningen i valsedelställen som fanns bakom skärmar. För att säkerställa att ordningen i valsedelställen inte ändrats fick ställen kontrolleras med hög regelbundenhet och när det gjordes blev det köer.

Utifrån den utvärdering samt analys och slutsatser har stadsledningskontoret ett antal rekommendationer som bör beaktas när kommande val ska genomföras. Detta gäller i första hand valen till riksdag, kommun och region. Valen till Europaparlamentet är inte lika omfattande vad gäller mängden röster som ska hanteras.

- Fortsätt med särskilt anpassade utbildning av ordförande och vice ordförande. Understryk vikten av leda och fördela arbetet samt att hjälpa andra distrikt om de behöver.
- Använd om möjligt särskilda lokaler till förtidsröstning, och undvik att ha förtidsröstningen i bibliotek. Det kommer att innebära en ökad kostnad, men uppvägs av bättre service och höjd effektivitet.
- Utveckla arbetet med att säkerställa tillgängligheten till vallokalerna. Utse en särskilt ansvarig som har fokus på dessa frågor.
- Valnämnden föreslås tillskriva Valmyndigheten för att påpeka behovet att se över hanteringen av valsedlar och framtagande av digital röstlängd.

- Bemanningen i förtidsröstningen behöver ökas för att minska köer och att klara hantering av ökad mängd förtidsröstande.
- Fortsatt kontinuerlig översyn av valdistrikten storlek. Storleken på valdistrikten bör inte överstiga 1500 röstberättigade. Fler valdistrikt innebär även det en ökad kostnad men uppvägs även det av bättre service och höjd effektivitet.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret instämmer i att förslagen i motionen är viktiga och behöver beaktas i arbetet med kommande val. Förslagen ligger i linje med det som framkommer i den utvärderingen som genomförts samt de rekommendationer som finns när det gäller planering och genomförande av framtida valet. Stadsledningskontoret menar att det som föreslås i motionen kommer att beaktas framgent, och att motionen därmed är färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

Det som föreslås i motionen kommer att innebära ökade kostnader för personal och för lokaler. Kostnaden för att ha särskilda lokaler för förtidsröstning är svår att uppskatta men med tanke vad kostnaden var 2022 torde kostnaden framöver ligga på drygt 500 tkr. Utökningen av bemanning för att ha god kontroll på valsedelställen uppskattas också till cirka 500 tkr.

Konsekvenser för barn

Ärendet medför inga särskilda konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga. Motionen

Mats Bohman
Tf Stadsutvecklingsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Nämndadministrativa enheten